

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ìì nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ìì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu.

²Contentu ni cúndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemani-yá, ñàyùcàndùá sàni sàhatahvì-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ìì iá ansivi.

⁴Te sàhà stná ñà-nduá nì quida mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyòo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ìì còd falta xì. ⁵Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùnì

ini-yà ñà-nìhitàhvì-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu.

⁶Te vichi tavá-nda tñũnhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvì-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nìhì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemani-yá. ⁷Vèchi sàhà-ñá nì xìhì Dèhemani-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vètùni nì nacuidahan-yándó nùu tñũndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnúu-yà ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxinítnùnì-ndà nì quida-ya.

⁹Tiempu antes nisa ìa dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vèxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnũhu-ya xì-ndà nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùnì ini-yà quida-ya, ¹⁰ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú iñaha, ñà-ìá ansivi xì ñà-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmì cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndùá sàni nìhitàhvì guá-ndà nùu Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes.

Te mii-yá, nacua chítnùnì ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quida ndisa stná-yà. ¹²Te nsiühù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nihitàhvi gá-nsì sàhà-ñá chicá más tñũuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuìsí xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsià Cristu. Ñàyùcàndüá nì nihì stná-nsià Espíritu ìì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìì mà nduú nahi seña ñà-sànì nanduu-nda nèhivì ìì xí-yá. ¹⁴Doco cuisì-ní tñumánì primeru nduú Espíritu ìì, vachi más gá icúmí-ndá nihitàhvi-ndà na sàà quivì nacuaca-yàndó, vachi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sànì dãnàá-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tñũuhu ndiaha xí-yá icúmì quee quivì (nihitàhvi guá-ndà ducán).

**Nansa nì xicàn tàhvi Pablo
nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yá
nèhivì xí-yá iin anima nchichí**

¹⁵Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcàndüá, ¹⁶siempre naquímánì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ñà-nì ndúchichì ndiaha-nsiá quida Espíritu ìì; te ni chíndéé stná-yá mii-nsiá mànihì ini-nsiá sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiyà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu.

¹⁸Daaní, xicàn tàhvi stná nùu-yá ñà-nì dátñùu-yá sàxinítñùnì-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsiá nansa iá tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá, vachi ñà-sànì cana-yàndó iá ndisa tñundé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stná ñà-nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá ñà-ndiaha guá sàni nihitàhvi-ndà cuàhà ñà-vaha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìì xí-yá. ¹⁹Te xicàn tàhvi stná ñà-nì cúndàà inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yá, te vátùnì nacuàhandee ini-yá ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰nì dãnátíacú-yá (Dèhemanì-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹Te vichi dìquì-xí iá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yá nùu nsidaa ana cusáhnù, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana icúmì xí poder, xì nùu nsidaa ana dándacú, xì nùu nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nèhivì tiempu vichi, te ò tiempu vaxì xi-nda inga ñuhivì. ²²Nsidanicuú inàhà, sàni ndòà sujetu nùu Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xí-yá, sàni chitnùnì ini-yá dandacú Cristu nùu-ndà na ian dándacú dìnì-ndà nùu-ndà. ²³Te ndohó, nahi iquicúñù mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xí-ya, na ian iá nsihì-ya vichi. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xì ansivi.

**Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà,
te nì dàcàcu-yàndó**

2 Vichi sà-itiacú ndisa anima-nsiá. Doco antes na

ian còò vida xi anima-nsiá nì sá-ia nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ²vàchi nìsa cudì inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì. Nìsa inini-nsia tàchì malu cusáhnù nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nèhivì có-íniní xí Dios. ³Daaní, stná nsiùhù, nìsa xicanuu stná-nsì cutnáhâ-nsì xì nècuàchì có-quidá víi ma; vâchi nsidaa-nda, nacua nìsa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxìntnùnì-ndà, ducán nìsa cudì ini-nda quida-nda. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivì cuáchi.

⁴Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vâchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ñàyùcàndùá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácàcu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶Ñàyùcàndùá, ducán iá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸vâchi micuísì gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còò. Ñà-ndùá nì cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹Ni màdi obra vâha ni quida-nda nduá nì dácàcu xi-nda.

Còò, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰Còò, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vâchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa ínì-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vâha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vâchi có-ndùú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xi Dios ìcà-xí cachì nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xi Dios cachì-nsì xì mii-nsí, vâchi iá iin seña nì chituu nèhivì ìcà-nsì. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nìsa ìa xi-nsiá antes, ¹²cónisá níhnú inì-nsia Cristu antes, mànicùì (nìhìtáhvì-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsì Israel, te cónisá ínáhá stná-nsiá ni-íñàha sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nìsá ícúmì-nsiá, ni còò stná Dios nìsá ìa nùù-nsiá. ¹³Xica nìsa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xìhì) Cristu, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vátuni sàni tnàtuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vâchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ùì raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xinì ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xìhì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàna. Cuàhà

gá nisa dandacú ley mà nùu-ndà, cuahà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-ndúú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndúá, sà-lá paz.

¹⁶Vàchi na ní xihì-yà nchica cruz, nì nihì-yá nì nàcùndoo vaha ndúu raza-ndà xì Dios, te nì nihì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xìní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vachi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷Na ní quixi Cristu, nihì-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùu nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ìa Dios nùu-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùu-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùu ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùu-nsí. ¹⁸Vàchi sàhà Jesucristu sàni nihìndèè ndúu raza-ndà tnàtuu-nda nùu Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espiritu ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùu-yá. ¹⁹Mii-nsiá, có-ndúú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còo. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoo vehe-ya. ²⁰Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹Ñàyùcàndúá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúctn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda

na iin veheñùhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²²Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchícùn stná-nsià mii-yá, vátùnì sàni nacuatnahá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espiritu ìi xí-yá.

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xí nèhivì inga raza

3 Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidè chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàha xi stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ²Ádi sá-ínahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhì, te nì nihítáhvì quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³Vàchi mii-yá, nì dàtnúu-yà sàxínitnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùu-nsiá) daa. ⁴⁻⁵Ñàyùcàndúá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùnì cundaà ini-nsià nansa nì nihítáhvì mànihì inì palabra sàhà Cristu nisa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni níhítáhvì nèhivì sàhana cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnúu Espiritu ìi sàxínitnùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vátùnì nihítáhvì stná nèhivì inga ñuu nú ni cúníndísà-né palabra xi-ya, mate có-ndúu-né nècuàchì raza-nsì Judea. Nahi iin-ni nèhivì cunduu ndúu raza mà. Ñàyùcàndúá, vátùnì nihítáhvì nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìi nì quida-ya comprometer, vachi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸mate ndúì iin ana chicá có-ndiàá nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì ñihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹Te nì ñihì stnái chuun datúì nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana ñisa ià dèhámà, cuisì Dios ñisa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ináhà-yãñà. ¹⁰Doco vichi sàni dàtúì-ya nsidaámà sàhà-ñà ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xì-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì ñihì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹²Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vátuni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhí gà-ndà, vachi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³Ñàyucànduá, yùhù sacúndáhvì` nùù-nsiá nà-màsà cúhúún ini-nsiá sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còò, vachi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

**Cuàhà sàstnùhù cuú ini
Jesucristu sàhà-ndà**

¹⁴⁻¹⁵Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá òsàhà-xì cuàhìn càcàn tàhvì

nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuììn sisí nùù-yá, te cachí` xì-yá Yua-nda Dios, vachi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivì yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶Pues vichi xícàn tàhvì nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìì xí Dios mii-nsiá, vachi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷Te xícàn tàhvì stnái nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúñhnú vaha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xícàn tàhvì stnái nùù-yá ñà-nì cùù fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹Te nú ducán, dandu vátuni màñhì vaha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xícàn tàhvì stnái sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda màñhì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còò, ni mà cùù sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhvì ñà-chicá más ni cúndàà ini-nsiá sàhà-ñà, te ducán sàà anima-nsiá nachituá mii Dios.

²⁰Te vichi ansivéhé Dios, vátuni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xícàn tàhvì-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúñhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátuni ñhì-ndàñà), vachi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúún stná ini anima-ndà. ²¹¡Ansivéhé

cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimanì-ndáyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te òcucèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

**Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda
ni quida Espíritu Ìi xí Dios**

4 Sàhà-ñá nchícuìn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndüá sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-nì cacánúú víi stná-nsiá nacua ndiá lcà-ndà, vèchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì Ìi xí-yá).² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cúcúú ini-ndà sàhà-né.³ Vèchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda ni quida Espíritu Ìi xí-yá; ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vèchi chindéàmà ñà-màsà táhndè dava-nda.⁴ Vèchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìi xí-yá iá stná, te iin-ni tnúndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó.⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-ndüá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhiì stná nsidaa-nda.⁶ Vèchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vèchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihítáhvì-ndà nùù Cristu según nansa ni cudìi ini mii-yá cuàhatahvì-yándó.⁸ Ñàyùcàndüá, dohó cachí nùù tutu Ìi:

Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana ni cundee-yá nùù-xí, dandu ni sàhatahvì stná-yà nèhivì ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndíá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes ni nuu-ya ndè tíxi ñuhù ndé chicá cunú.¹⁰ Daaní, después ni nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicitu ñuhivì poder xi-ya.¹¹ Te ni sàhatahvì stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi ni nihítáhvì-nsi cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda ni nihítáhvì-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùù-yá. Te dava ga-ndà ni nihítáhvì-ndà cunduu-nda ana tûha víi cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà ni nihítáhvì-ndà cunuù-ndà nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndàné.¹² (Ducán ni chitnùni ini-yà nihítáhvì iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucucachi víi-nda nùù-yá, dandu nacuaàhandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu.¹³ Ducán dandu vátuni sàà nsidaa-nda cunindísá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vèchi nú ducán, dandu nàcùnihnu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu.¹⁴ Mà cúndúú gá-ndà nahi méè; (mà cúndúú-ndá) nansa ni ni cui ñà-ndüá chináhá nèhivì.

(Mà tucù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà níhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-ndùú ñà-ndáa. ¹⁵Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-ndà puru ñà-ndácuisì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnu-nda nacua cuní Cristu, vèchi mii-yá, nahi dìni-ndà (dandacu-xi nùù-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vèchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda nì quida-ya sàhà-ñá ni chíndéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vèchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcàndüá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni ñìhitáhvi-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu

¹⁷Ñàyùcàndüá, yùhù ndàcùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivì có-ináhá xí Dios, vèchi cuisì ñà-chicuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸Có-dàtnùù Dios sàxinìtnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùù-né, vèchi có-cundáa tnùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹Mà túha-ne cucahan núù-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vèchi ñà-diì xí-né nduá quidá sìquini-né.

²⁰Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuàhá-nsiá. ²¹Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsià nì cundaà vaha ndisa inì-nsià sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yá mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuisì sàhà-yá. ²²Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vaha) ñà-ndüá nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nisa nihnu ini-ndà, vèchi ñà-yùcán cuàhàn dandáñúhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahviándó, te daxíhoándó cuàhà ñà-siquini. ²³Ñàyùcàndüá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vèchi vichi sàni sàhatahvi-yándó ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vètùnì quida-nda nacua cachí palabra ndàcuisì ndé cachí-yá xí-ndà ñà-cunihnu ìì ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵Ñàyùcàndüá, ni-iin xichi màsà dándahví stnahá gá-ndà. Micuísì palabra ndàcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vèchi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶Te nú ni cuidà ini-ndà sàhà inàha, cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà quidá-ndá iin cuàchi; màsà cuidà ini-ndà inii ndui yacá. ²⁷Màsà cuàha-nda lugar dacà ñà-malu sàxinìtnùnì-ndà.

²⁸Nú nisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-ndà ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda inàha xi mii-nda, te cui dacútàhvi-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

²⁹Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còò, puru palabra vii ni cúndüá, cundaca

xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníní na cáhàn-ndà. ³⁰Te màsà dácúhúun stná ini-ndà Espíritu ìl xí Dios, vèchi mii-yá nduú seña ñà-ndù-ndà nèhivì ìl xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quivì càcu dahuun-nda.

³¹Màsà chùhún gà ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuídà gà stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cànàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cúndéhe úhì stnahá stná-ndà.

³²Còó, màni ni cúndóó-ndá xí ñanítnahà-nda, te cuhi stnàhá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xìhì) Cristu sàhà-ndà.

5 Ñàyùcàndüá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vèchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndà nù-ú-yá. ²Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vèchi sàhámà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nìhì-ndà nì cudìi ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. ³Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcàndüá, màsà cáhàn-ndà xí ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-ndüá icúmí inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vèchi nèhivì ìl xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuéhè, ni màsà cuácùndiaa stnahà-nda. Còó, mà váha càhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵Vèchi ináhá-ndá, mà cácu

ni-iin nèhivì có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà cácu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuáhà iñàha, vèchi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quidá ducán, mà níhítáhvi-né ñuhivì ìl xí Cristu, divi nduú ñuhivì ìl xí Dios. ⁶Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáà mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vèchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-iníní xí-yâ, te quidá-né ñà-chìcuéhè (sànì cachì mà). ⁷Ñàyùcàndüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sànì dàtnúú Dios sàxìnítñuní-ndà

⁸Ichì ñàa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúú Stoho-ndà Señor sàxìnítñuní-ndà, ñàyùcàndüá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹Vèchi nú ndisa datnúú ndiaha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha inì-xi nihnú ndàcusì inì-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcusì. ¹⁰Nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudìi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá víi, vèchi ichì ñàa xicá-né. Còó, vihi gá vaha dahíhì-ndané. ¹²Vèchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-né sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³Doco nú ni dáhíhì-ndané dandu queámà na ian datnúù-ndà iin luz nùú chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vèchi claru nàhà nsidaa iñàha nú tnúú nihni iin luz núá. ¹⁴Ñàyùcàndüá, ducán cachì (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quídì
jaàn, te nsiicùihnú inì-ní, na
ian natiacù-ní, dandu datnúù
ndiaha Cristu nùù-ní, cachá`.

¹⁵Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani
vàha ini-ndà nansa quida-nda
mientras ndoo-nda ñuhiví yohó.
Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivì
có-cùndáà inì-xi; ni cúníhnú
sahnú ini-ndà. ¹⁶Te nú iá nansa
quida-nda (iin chuun vii), yàchì ni
nácání ini-ndà quida-ndañá, vèchi
ndoó cuàhà gá nèhivì có-quidá
vii tiempu vichi. ¹⁷Ñàyùcàndüá,
màsà quídá-ndá nahi nèhivì
neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì
ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà
Señor quida-nda. ¹⁸Ni màsà
cóhó-ndá vinu, te xìni-nda, vèchi
escándalo nduámà. Còò, fuerte
ni coó Espíritu ìì xí Dios ini
anima-ndà, chicá vaha. ¹⁹Te na
cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda
xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà
salmu nacuatú-nda alabanza xi
Stoho-ndà Señor xi alabanza datnúù
Espíritu ìì xí-yá sàxìnitnúni-ndà.
Nsidaa modo yohó coto-nda, te
ndenihì vaha-nda mii-yá xi nsidaa
anima-ndà. ²⁰Nicanicuahàn
xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà
Jesucristu, te naquimanì-ndà
Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

**Nansa xiñuhu quida-nda
xì nèhivì vehe-nda**

²¹Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi
stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà,
vèchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi
stná-ndà mii-yá.

²²Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu
cahvi-nsiá ìì-nsiá na ian quidà-ndà
xi Stoho-ndà Cristu. ²³Vèchi nacua

dandacú mii-yá nùù nèhivì càhvi
xì-yá, ducán dandacú stná iin
nècuàchì tiàa nùù ñahàdihí-nè.
Vèchi divi Cristu nduú ana nì
dàcácu xi ndohó nèhivì xí-yá, te
nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà.
²⁴Ñàyùcàndüá, nacua iníni-ndá
mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná
nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndüá
cachí ìì-né.

²⁵Daaní, mii-nsiá nècuàchì
tiàa, icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhà
ñahàdihí-nsiá nacua quidá Cristu
xi nsidaa ndohó nèhivì càhvi xì-yá.
Vèchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta
xi-nda ²⁶sàhà-ñá nduhì ini-ndà, te
ndoo cuèchi iá anima-ndà quida
palabra ìì xí-yá, na ian nì ndoa xì
tècuíí. ²⁷Daaní, quìvi cana-yàndó,
vátùni sàà-ndà nùù-yá, te ndiaha
gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin
mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé
iá chicuéhè; còò ni-iñàha, vèchi
nèhivì ìì xí-yá cunduu-nda. Mà
cóó gá ni-iin falta xi-nda nùù-yá.
²⁸Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin
nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán
xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà
ñahàdihí-nè. Te nú ducán ni cuú
ini-nè sàhà nècuàchìmà, dandu
queámà na ian cuú stná ini-nè
sàhà mii-né. ²⁹Te ináhá-ndá, còò
ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí.
Còò, de por sí dacuxi-nda mii-nda,
te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi
ducán quidá stná Stoho-ndà Señor
xi nsidaa ndohó nècuàchì càhvi
xì-yá. ³⁰Vèchi nahi iquicúñú mii-yá
nduu-nda. ³¹Te divi ñà-jaàn nduú
stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin
nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà,
te quecuáàn-né nùù yuadíhí-nè.
Ñàyùcàndüá, mate díin díin nì

sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nêhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ìì.) ³²Te mate ùhì cundaà nsihì ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu cáhàn, xì sàhà stná ndohó nêhivì càhvì xì-yá. ³³Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nêcuàchì tiàa sàhà ñahàdìhì-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nêcuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vîi stná-nè ìì-né.

**Nansa ndiá icà quida nêcuàchì
cuàti xì stná nêcuàchì cuàchì**

6 Daaní, nsiohó nêcuàchì cuàti xì nêcuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhì-ndà, vâchi ñà-jaàn nduú ñà-íá vîi nùu Stoho-ndà Señor. ²⁻³Ni coó tnùñuhu xí-ndà nùu yuadíhì-ndà, dandu yàha vâha-ndá; caní cuià cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴Daaní, mii-nsiá nêcuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuídà uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú víi-nsiáñà. Conseju vîi ni cuáha-nsia, te chinaha vîi-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

**Nansa xiñuhu quida peón
ndoó saín nùu lamú xi**

⁵Daaní, mii-nsiá nêcuàchì xínduu peón, cunini vîi-nsiá ñà-ndùá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi víi-nsiánè. Iin-ni cunihnu vâha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiá nùu-xí. ⁶Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu

quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vâha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiá ñà-quida vîi-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷Na quidáchúûn-nsiá, ni coó vâha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vîi, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiá nùu-xí, màdi nùu nêhivì ùûn. ⁸Vâchi ináhá-ndá, nùu mii-yá icúmí-ndá nîhì-ndà iin ñà-vâha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vîi nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nêcuàchì libre, te ò nêcuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹Daaní, mii-nsiá nêcuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà cáhàn dana-nsia, vâchi ináhá-ndá íá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá íá ansivì, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nêhivì.

**Ñà-ndùá sáhatahvì Dios
ndohó ñà-chindee xi-nda
cundee-nda nùu ñà-malu**

¹⁰Imindaa inàha íá gà cachì, ñàni: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nîhì-ndà nacuahandee ini-ndà, vâchi yáha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-ndùá nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹²Vâchi màdi nêhivì ñuhiví yohó nduú ana náá stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náá stnàhà xì-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-si, te ndoó stná ana

xícusahnú nùù-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùù nsidaa nèhivì nchìcùn ichì ñáa. Divi quisi siquini xicánúú ansivi nduú-sí. ¹³Ñàyùcàndúá, ni cuíchúún-ndá nsidaa ñà-ndúú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tnàtuu fuerte-sí nùù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùù-sí), vātùnì cundoo fuerte ì-ndà. ¹⁴Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnihnú fuerte ini-ndà. (Cuisi ñà-ndácuisi ni cúnihnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tìxi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-ìá viì, te cunduamà na iin dùhnú cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndìsàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá ìcà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vàha-nda xi Dios. ¹⁶Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndô), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xìxìn ìcà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vàha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cúndúá iin ñà-sicàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nihnú ini-ndà ñà-sà-ìá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ì nì cachi Dios, vàchi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu ì xí-yá. ¹⁸Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá nacua datnúú Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-ndúá xiñuhu, te iin-ni ni cúndóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndà càcàn

tàhvì-ndà nùù-yá, còò. Xiñuhu càcàn tàhvì-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvì stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyùhìà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nìsa ìa dèhé sànaaha. ²⁰Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítià palabra mà, ñàyùcàndúá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanuì, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndúá, càcàn tàhvì-nsiá sàhì sàhà-ñá màsà yúhì` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, càsàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹Yùhù cuní` cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndúá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stná nècuàchìmà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²²Pues vichi cuàhìn techuún-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vātùnì cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhà màsà cúhúún gà ini-nsià.

²³Vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhvì nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñànì. Xícàn tàhvì ñà-nì cúndóó víi-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúnihnú vàha inì-nsia mii-yá. ²⁴Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.